

INFORME FINAL

SANT CELONI MUNICIPI EDUCADOR:

UNA EXPERIÈNCIA DE FÒRUM DE DISCUSSIÓ I

PARTICIPACIÓ VEÏNAL

Presentat per:

Josep Pont Vidal
Desembre 1999

ÍNDIX

1. Marc teòric.....	3
2. Composició del Fòrum ciutadà.....	4
3. Objectius de la investigació.....	4
3.1. Objectius generals.....	4
3.2. Objectius específics.....	5
4. Hipòtesi.....	5
5. Calendari de seguiment del Fòrum.....	6
6. Rol de l'investigador.....	6
7. Metodologia i aspectes investigats.....	7

ENTREVISTES

8. Presentació de les entrevistes.....	9
9. Motius per a la participació.....	9
9.1. Percepció que es té del grup.....	13
9.2. Expectatives personals dels participants.....	13
10. Dinàmica interna.....	14
10.1. Presa de decisions interna.....	14
10.2. Grau d'organització interna.....	16
11.. Objectius del grup.....	17
11.1. Concreció d'objectius.....	17
11.2. Propostes que es realitzen al govern municipal.....	20
11.3. Propostes que es realitzen al sector privat.....	21
11.4. Comunicació externa: relacions amb la ciutadania.....	23
11.5. Comunicació externa: transmissió d'objectius al govern municipal.....	23
11.6. Relació amb el govern municipal.....	24
11.7. Aprenentatge personal i valoració.....	26
12.. Estructura d'oportunitat i d'acció política.....	28
12.1. Reacció del govern municipal.....	29
12.2. Aportacions i canvis que s'han produït a l'àrea.....	30
12.3. Canals de comunicació regidoria - grup.....	32
12.4. Valoració personal des de la regidoria.....	32
13. CONCLUSIONS.....	33
Bibliografia.....	35
Annexes I.....	36
Annexes II.....	43

1. Marc teòric

Com a marc teòric general es parteix dels estudis i de les aportacions teòriques sobre la democràcia local i el paper que juguen les iniciatives ciutadanes -"Bürgerinitiativen"- en la governabilitat de la democràcia local, realitzades per científics socials a nivell europeu durant els anys vuitanta (C.Offe, 1980; B. Guggenberger, 1984). També es recullen aportacions més recents centrades en metodologia participativa, iniciades principalment als països de parla germànica com a Àustria (W. Spielmann, 1996) i a Alemanya (P.Dienel, 1993), des de la meitat de la dècada dels anys vuitanta.

Entretant, diferents models de Fòrums deliberatius, i de Nuclis d'Intervenció s'han desenvolupat a la majoria de països de l'Europa occidental com a resposta de la manca de participació en els canals tradicionals de participació existents, i com a canals on es cristalitzen les inquietuds dels ciutadans i que no vinculen les seves demandes en els instruments municipals disponibles (consells, plataformes, associacions, etc.). Però també aquests instruments de participació s'han creat per canalitzar la complexitat i trobar noves formes de consens en la presa de decisions cada cop més complexes que afecten a les comunitats. La poca participació ciutadana, en els esmentats canals, i el desenvolupament d'aquestes noves formes participatives - encara poc perfeccionades -, comporten una certa crisi de legitimitat en les democràcies representatives com ja apuntava C.Offe en la seva obra, *An den Grenzen der Mehrheitsdemokratie* (1984).

A l'estat espanyol, recents estudis sobre la crisi de la participació política i la cultura política (M.L.Morán, J.Benedicto 1995), l'aparició de moviments ciutadans d'objectius molt concrets i de curta durada, i les iniciatives i reivindicacions ciutadanes dins del context de crisi dels estats del Benestar, han estat igualment estudiats des de diferents perspectives per científics socials (J.Pastor, 1999; M. Castells 1997; J.Borja, M.Castells, 1998).

A Catalunya l'aparició d'aquest tipus de movilitzacions s'ha estès en els darrers anys -com l'anomenada "guerra de l'aigua", o la "Coordinadora contra el Quart Cinturó", per citar només els casos més recents i de major mobilització (E.Tello, 1998; J.Pont, 1999), i cada dia apareixen més accions veïnals i ciutadanes d'aquest tipus. La necessitat de posar en pràctica experiències d'aquest tipus ja la manifesten científics socials a començament dels anys noranta (T.Villasante, J.Subirats). Tanmateix, per la complexitat de la situació socio-política, per la forta polarització existent i per la necessitat de legitimar les decisions polítiques al marge de determinats interessos partidistes, es al País Basc als municipis d'Idiazábal, Astigarraga i de Guipúscoa, durant la primera meitat dels anys noranta on es desenvolupen aquest tipus de tècniques participatives (veure, H.Harms, 1993). A Catalunya, aquest tipus d'iniciatives ciutadanes participatives s'han dut a la pràctica a municipis com Sant Quirze del Vallès i Rubí (Consells Ciutadans. Informe Fundació Bofill, 1997). Tanmateix, i partint de la conceptualització realitzada per N.Font (1998), es tracta, bàsicament, dels anomenats Nuclis d'Intervenció Participativa -NIPs-.

Per les característiques del grup ciutadà de Sant Celoni, que s'exposa a continuació, es conceptua com a Fòrum de discussió -tal i com es desenvolupa en el següent punt -.

2. Composició del Fòrum ciutadà

Des del punt de vista metodològic, es descarta poder introduir el model dels Nuclis d'Intervenció Participativa (NIP), doncs el grup, al moment de començar la meua intervenció i estudi, ja està format des de fa, aproximadament, uns 8-9 mesos i està constituït de forma no aleatòria ni representativa de la població, sinó que la participació es deu a l'interès i la sensibilització personals.

El grup està compost per ciutadans/nes i professionals de diferents barris del municipi de Sant Celoni, de diferents edats, encara que predominen els membres majors de 30 anys i amb una participació d'unes 15 persones, repartides de forma semblant entre homes i dones. Entre els participants, hi ha dos membres de "personal de contacte", és a dir, tècnics de l'administració local, la qual cosa facilita la comunicació de forma ascendent amb la direcció.

3. Objectius de la investigació

3.1. Objectius generals

Des del punt del seguiment sociològic del projecte "Sant Celoni Municipi Educador: una experiència de fòrum de discussió i participació veïnal", s'estableixen els següents objectius bàsics d'anàlisi:

- Seguiment de l'experiència sobre la composició, evolució i transmissió de les decisions preses pels membres participants en el Fòrum.
- Anàlisi de les formes organitzatives i de comunicació entre els participants del Fòrum i la resta de la població.
- Estudi de les relacions que s'estableixen entre el Fòrum i la resta del teixit associatiu i societat civil de Sant Celoni (Associacions, Organitzacions No Governamentals, Consell escolar, partits polítics).
- Estudi i seguiment de la forma de transmissió les decisions del grups a les instàncies municipals corresponents.

3.2. Objectius específics

- Realitzar el seguiment sobre les flexions que es duen a terme en el grup en relació a les possibilitats educadores i cíviques dels municipis.
- Analitzar, des de la perspectiva del sector públic i del sector privat, les possibilitats dels mitjans de comunicació locals amb l'objectiu de fomentar la participació democràtica i l'optimització dels recursos existents.
- Anàlisi de les formes en que s'aporten propostes de millora municipal en el tema de la comunicació.
- Anàlisi i seguiment de la receptivitat de l'administració local i dels canals oberts enfront a les propostes del Fòrum.
- Anàlisi de la pràctica de nous mecanismes de deliberació i participació democràtica a nivell municipal.
- Anàlisi de les possibilitats que ofereix aquest tipus d'experiència participativa quant a la vinculació de la població que normalment no participa o ho fa al marge dels canals tradicionals de participació.

4. Hipòtesi

Per a la realització d'aquest projecte d'investigació, s'han establert tres hipòtesis principals:

Hipòtesi 1. Amb la crisi de participació en el moviment veïnal tradicional, s'estan iniciant nous tipus de participació ciutadana. Aquest tipus d'acció directe i de participació es manifesta de diferents maneres.

Des de l'acció directe, en accions concretes - cal recordar el moviment ciutadà que es desencadenà l'any 1997 a la població de Cardona contra la construcció d'un abocador de residus nuclears -. Des de la participació, es manifesta amb la constitució de nuclis i iniciatives ciutadanes que participen al marge dels canals veïnals tradicionals per poder participar en la presa de decisions en els municipis.

Si bé l'acció directe parteix d'una crítica al mateix poder local, la participació es manifesta amb la constitució d'iniciatives ciutadanes. Tanmateix, la constitució de les esmentades iniciatives constituïdes en forma de comitès, grups de deliberació o fòrums, no han tingut fins ara una llarga durada com tampoc han sigut capaces de generar propostes que els poders locals puguin incorporar. *El Fòrum de discussió de Sant Celoni constitueix un exemple de producció i de generador de propostes destinades a optimitzar els serveis de comunicació municipals.*

Hipòtesi 2. Els poders locals es troben davant una rica i complexa xarxa de ciutadans que no estan organitzats i que acostumen a manifestar-se en les convocatòries electorals.

Aquest fenomen exigeix als poders locals la inclusió de les organitzacions ciutadanes en els processos de presa de decisions, de disseny i de producció de serveis i programes i el desenvolupament de mètodes i instruments que permetin determinar els interessos,

opinions, valoracions i necessitats dels ciutadans no organitzats per tenir en compte en l'esmentada presa de decisions.

Els canals i les formes d'incorporar aquestes propostes encara són incipients en la majoria de municipis. *El Fòrum de debat de Sant Celoni és un exemple d'aportació de noves metodologies per vincular les propostes realitzades als poders locals.*

Hipòtesi 3. La formació de fòrums de debats, com el Fòrum de debat de Sant Celoni, constitueix un element innovador de democràcia local, a la vegada que aporta nous instruments per vincular ciutadans que normalment no participen activament o participen al marge dels canals tradicionals de participació.

5. Calendari del seguiment del Fòrum

El seguiment de les dinàmiques, propostes i metodologia del Fòrum de debat, s'ha realitzat durant el període que comprèn des del mes de setembre de 1998, mes en que es pretenen començar a realitzar actes puntuals oberts a la ciutadania, fins el mes maig de 1999, mes en que el grup deixa de reunir-se regularment. Aquest espai de temps ha permès analitzar la generació de propostes, la difusió d'aquestes i els canals utilitzats per transmetre-les al poder municipal. Han tingut lloc dos interrupcions temporals motivades per les campanyes i comicis municipal (abril 1999) i autonòmic (17 d'octubre 1999).

No obstant, es preveu fer una reunió per valorar l'informe final i les entrevistes en profunditat amb tots els participants del Fòrum a mitjans del desembre de 1999. L'objectiu de la reunió es la valoració conjunta dels resultats assolits pel Fòrum, i si s'escau, la dissolució o continuació.

6. Rol de l'investigador

La presència ha sigut com a observador participant, és a dir, la participació directa de l'investigador, encara que també assumint diferents rols dins del grup que en determinats moments poden ser el de coordinador i el d'animador compromès amb els objectius del grup, amb l'aportació de propostes (segons el model desenvolupat per A.Touraine a: *Sociología de la acción*, 1969, i *Die Antinukleare Prophetie. Zukunftentwürfe einer sozialen Bewegung*, 1982).

La implicació desenvolupada per A.Touraine, permet, a partir del compromís amb els objectius del grup, conèixer les dinàmiques internes del grup, i permet captar no solament fenòmens de caràcter objectiu, sinó també el sentit subjectiu de comportaments socials, tals com les dinàmiques internes del grup (l'obtenció d'informació independentment de les possibilitats de proporcionar-la, i de la validesa de les opinions emeses pels components del grup, permet l'estudi dins de la situació contextual, l'estudi dels fets sense "intermediaris", evitant d'aquesta forma possibles distorsions.

L'objectiu de l'observador participant, és el de realitzar un seguiment sobre les dinàmiques internes i externes que desenvolupa el grup. L'observació participant ha servit per poder fer un seguiment exhaustiu i detallat sobre una nova forma de comunicació entre la ciutadania i de fer política.

7. Metodologia i aspectes investigats

Durant el temps que ha durat la investigació s'han realitzat dos enquestes entre els participants al Fòrum. **La primera** (realitzada durant el mes de març de 1998) s'ha centrat en els mitjans de comunicació i d'informació municipals i privats de la comarca, i la percepció que tenen els membres del grup.

A nivell metodològic, no es tracta d'una enquesta sociològica àmplia i aleatòria entre la població per tal d'obtenir informació precisa sobre el tema comunicació, sinó que es limita als membres que formen part del *Grup* i que realitzen l'esforç de posar per escrit les aportacions que, normalment i de forma espontània, aporten en les discussions referents al tema de la comunicació. L'enquesta s'estructura amb preguntes disposades en forma de graella i es reparteix entre tots els participants del *Grup*. No s'indica prèviament que hagi de ser resposta individualment, de tal forma que algunes enquestes estan respostes per dues o més persones

En la segona, (realitzada durant els mesos de setembre i octubre de 1999) es tracta d'enquestes semiestructurades en profunditat amb l'objectiu d'analitzar: a) els aspectes relacionats amb els motius personals per la participació en un grup d'aquestes característiques; b) les dinàmiques internes pròpies del grup, com són la participació, la concreció d'objectius, les relacions personals internes; c) centrat en l'estructura d'oportunitat política, és a dir, les relacions amb l'equip de govern municipal, el recolzament per part d'aquest, i les possibles repercussions que ha tingut. Dins de cadascun d'aquests tres blocs s'han analitzat diferents aspectes tal i com es detalla:

A). Motius per la participació

- Percepció que es té del grup
- Expectatives personals de participació

B). Dinàmica interna

- Presa de decisions interna
- Grau d'organització interna

C). Objectius del grup

- Concreció d'objectius
- Propostes que es realitzen al govern municipal
- Propostes que es realitzen al sector privat
- Comunicació externa
- Transmissió dels objectius al govern municipal
- Relacions amb la societat civil organitzada

4. Estructura d'oportunitat i d'acció política

- 4.1. Reacció del govern municipal
- 4.2. Comunicació
- 4.3. Forma en que es relaciona amb la ciutadania
- 4.3. Vinculació amb altres grups semblants

ENTREVISTES

8. Presentació de les entrevistes

Les entrevistes s'han transcrit en la seva totalitat. tanmateix per la seva presentació s'han escollit només algunes afirmacions. A les respostes que consten a continuació s'han suprimit repeticions de paraules i altres aspectes lingüístics no rellevants per la finalitat d'aquesta investigació. Les sigles que acompanyen les cites (p. exemple: ED3) equivalen al codi identificador de l'entrevistat (H: Home; D: Dona).

Les respostes donades per els entrevistats s'exposen amb amplitud, -tot i la possible repetició d'opinions o extensió d'alguna d'elles. Aquest aspecte aporta als participants del grup una informació més àmplia per a realitzar un treball d'avaluació del Fòrum.

9. Motius per la participació

Els motius per a la participació en el Fòrum són diversos. Aquests comprenen des de les experiències personals de militància en algun partit polític d'esquerreres d'alguns membres, el posterior desencís o cansament, i la necessitat d'involucrar-se políticament des d'un altra perspectiva, sentir-se motivats a participar-hi per algun aconeteixement sociopolític que ha tingut lloc a Sant Celoni, fins a motius clarament orientats a trobar una solució concreta a problemes concrets del municipi.

Els motius els he englobat en 6 blocs: primer, experiències personals anteriors en política. Segon, experiències de jornades o simposis a nivell municipal. Tercer, mancances en la xarxa associativa en la localitat. Quart: l'intent de cercar noves formes organitzatives. Cinquè, crítica més o menys oberta enfront els partits polítics tradicionals. Sisè: altres motius com: la situació del medi ambient, canviar les coses.

Primer: Les històries de vida de cada persona i les experiències personals anteriors en política -de partit- i la necessitat de tornar-se a involucrar en política però des d'una perspectiva de participació diferent, no reglamentada per les estretes estructures partidistes, són un motiu important per a la participació en un grup de nou tipus:

“El fet d'estar una mica sempre interessada en històries socials, (.....) i el fet de que, diguem en els últims anys, tota la història des de la militància política, la tenia molt deixada, una mica com una necessitat de participar-hi però amb un nivell de compromís ja no a nivell de partit però, en canvi, si que estic interessada en la participació, fins i tot, en les possibilitats de transformació d'alguna cosa que no funciona. Sempre tens aquesta necessitat d'estar allà on es pot fer alguna cosa, o bé canviar”. (ED7)

“Segurament, igual hi ha pel mig la història més del compromís aquest; jo el fet de participar, en un partit que ho havia fet fa molts anys, ara penso que ja no estic en un moment de donar-ho tot, d'estar a totes i suposo que també perquè tampoc tens gaire clar l'opció. (.....) Aleshores, com que hi ha també aquesta altra part de que, poc o molt, també t'interessa participar-hi, doncs jo trobo que és una manera, és a dir, col.laborar,

fer coses, reflexionar, una mica que és el que és aquest grup, estar una mica al cas de les coses. (.....). Diria que és una mica per aquesta història del compromís i, de totes maneres, des del meu punt de vista, el fet de no estar lligat a cap institució". (ED7)

Segón: experiències de jornades o simposis a nivell municipal. Experiències de participació política i de constitució de fòrums de debat amb temàtiques concretes - l'infantesa, l'educació, etc- que es dugueren a terme a poblacions properes - com a Granollers o Cardedeu-, o en el mateix Sant Celoni, constitueixen també un important motiu per participar en el Fòrum. Per altra banda, jornades que han tingut lloc a la població constitueixen un motiu per animar i vincular als ciutadans a aprofundir sobre la temàtica de les jornades i a posar-ho en pràctica en la població:

"Havíem estat ja mirant diferents grups ciutadans, a Cardadeu s'iniciava un petit moviment que volien, d'alguna manera, la filosofia d'apropar el que seria la vida de la ciutat o de la població als nens". (ED3).

"A partir d'aquestes jornades, es va pensar que es podia crear i se'ns va concidar a participar en un grup que podia ser una mica un grup de reflexió sobre el que seria el poble". (ED3).

Un dels elements més importants que contribueix a la formació del grup el constitueix les jornades "Sant Celoni Municipi Educador" que es dugueren a terme uns mesos abans de la constitució del grup. Aquest acte serveix per aglutinar entre la població una sèrie d'inquietuds referents a la informació, la participació ciutadana, el concepte de ciutadania, etc: *"Arran d'unes xerrades que hi va haver aquí, era una cosa completament nova i m'interessava, doncs, a veure què era"(EH5).*

"Aquí a Sant Celoni es van muntar les jornades "Municipi educador". Vàrem fer una jornada, vàrem anar a les reunions de "Municipi educador" i vàrem donar diferents opinions".(ED3).

"A mí, em va venir a través d'unes jornades o d'alguna mena de cosa amb els pares d'associacions de pares d'escoles, i es van fer unes jornades sobre comunicació".(ED6)

"En matèria d'educació, per a mí, a Sant Celoni, es trobava a faltar un àmbit de trobada, un lloc de trobada on la gent anés treballant sobre una visió més globalitzant.

"Fins el moment d'iniciar l'experiència "municipi educador", es tractava l'educació reglada infantil per una banda, l'educació d'adults semblava que es tractava per l'altra, la formació ocupacional es tractava per l'altra. Llavors, a mí em feia il·lusió de tractar amb la gent una visió més integrada, una visió més vinculada a aquest concepte de com a cada moment de la vida quotidiana, cada entorn, cada racó del poble, cada circumstància que es dona, incideix o pot incidir en com es configura un perfil ciutadà. I això, per a mí, era molt interessant tractar-ho en un context el més neutre, que ja és difícil a la societat, però el més neutre possible". (EH12)

Tercer: mancances en la xarxa associativa en la localitat. Tanmateix, tot i que la població de Sant Celoni té un xarxa associativa, composta no solament per entitats veïnals, sinó també per alguna entitat de caire altruista, de solidaritat i ONGs, l'opinió dels participants en el grup és més de desencís i de escepticisme enfront aquesta xarxa local. Afirmen algun dels components, la manca real d'associacionisme: *"No n'hi ha"*.(EH5), o indicant que les úniques que funcionen són les associacions veïnals: *"Els únics grups socials, de problemàtiques socials, són les associacions de veïns i poca cosa més, i les associacions de veïns estan per fer la seva festa major. I res més"*.(EH5).

El desencantament d'aquest tipus d'associacions és important: *"Les associacions de veïns, realment, les desconec bastant com funcionen ara, perquè en vaig quedar bastant desencantada"*. (ED3).

Quart: L'intent de cercar noves formes organitzatives i de buscar noves formes perquè la ciutadania participi activament, no sotmesa a la disciplina dels partits i de les associacions és un dels elements més importants:

"Perquè era diferent de totes les associacions i grups que havia participat fins llavors. Sovint, a les associacions o grups et trobes gent que va allà a passar l'estona, que va allà a fer el seu discurs, que més aviat obstaculitza un treball útil que no pas ajuda a crear una dinàmica d'acció". (DE6).

Un imperatiu important ho constitueix la possibilitat de desenvolupar les idees pròpies sense haver d'arribar a grans compromisos:

"Tens un lloc per exposar allò que un pensa, sigui encertat o no; com que no hi havia un compromís d'haver d'organitzar grans coses i això em sembla molt atractiu" (EH2).

Igualment, les associacions i grups ja constituïts donen poc marge per desenvolupar projectes que no estiguin marcats per algú:

"La majoria de grups que estan establerts, estan establerts i tenen un paper com molt determinat, amb una ideologia molt concreta, i en un poble, a més a més, molt marcades pel personatge que va davant".(ED3)

"Jo m'ho mirava com un experiment de grup, d'entrada. És a dir, la intenció meua, el meu lligam, la cosa que m'atreia per ficar-m'hi, era el fet d'haver-hi una dinàmica diferent de la que s'acostumava a donar. I que era com buscar noves formes de moure la gent, de dinamitzar col·lectius. També he estat a associacions de veïns aquí al poble". (ED6).

"Sobretot, que no hi hagués d'haver uns secretaris, una organització interna que ens obligués a tota una sèrie d'històries d'estatuts i coses d'aquestes". (ED6).

Cinquè: De les propostes i respostes anteriors, s'en deriva una crítica més o menys oberta enfront als partits polítics tradicionals:

"Te n'adones que les assemblees generals no funcionen, i reunions tampoc, i veus doncs que s'ha de buscar alguna cosa nova, s'han de buscar altres mitjans de comunicació, s'han de buscar altres maneres de buscar de quina manera s'enfoca la problemàtica perquè tots en siguem partícips, (.....) perquè la gent, vol treballar però se'ls ha de donar unes directrius i un perquè. I a partir d'aquí, a partir, doncs, de que sapiguem perquè ho fas i de quina manera ho fas, a partir d'aquí, crec que podrem anar endavant. Però, és clar, són fórmules noves".(EH5).

Des d'una perspectiva marcada per l'entorn polític, es constaten també - i al llarg del desenvolupament resulta ser un dels elements més importants-, les mancances i dèficits de comunicació existents entre alguns sectors de la població i el govern municipal en matèria de informació sobre els actes i aconteixements que efecten a tota la població, i sobre els mitjans de que disposa el govern municipal per fer arribar la informació a la població:

"Si, s'han pogut concretar elements, d'entrada, constatar que no funcionava el sistema de comunicació de l'interior del poble entre entitats i ajuntament, i viceversa". (DE6)

Sisè, altres motius com: la situació del medi ambient, canviar les coses. Entre aquests motius per la participació:

"Seria interessant reflexionar sobre coses que poden canviar". (ED3)

"Jo, mitjançant aquestes reflexions, aquestes xerrades, doncs tenia aquesta inquietud per veure de quina manera podríem fer un poble més comunicatiu envers les idees que sortissin". (EH5)

"Penso que qualsevol cosa que fan, qualsevol cosa que es qüestiona, qualsevol cosa que es reflexiona i que en principi vols que surti a la llum, poder-ho donar, poder-ne disposar, en aquest cas no en política, sinó al mateix poble, la mateixa població, penso que és buscar una manera de viure, i tot el que sigui viure, no només el poble sinó els ciutadans". (ED3).

Medi ambient:

"És aquest el tema que més em preocupava i per això vaig participar-hi, vaig entrar-hi". (ED4).

"La meva preocupació és mediambiental i sento molt, com a ecologista". (ED4).

Finalment, un motiu també esmentat entre diferents participants del grup és el que fa referència a les mateixes característiques del grup (obert, sense burocràcia, per les possibilitats de desenvolupar idees, no dogmàtic, sense un líder que el dirigeix):

"Per la característica precisament del grup". (ED1)

"Penso que pot donar més de si. És a dir, pots tenir més llibertat". (EH2).

"Estar en un grup obert, sense cap línia, que s'ha de començar de zero i on s'acceptarà tothom amb l'aportació que hi porti, penso que és el que li donava riquesa, i el que fa no hagi de combregar amb un grup, amb un moviment, amb un personatge, amb una idea establerta". (ED3).

9.1. Percepció que es té del grup

En aquest apartat s'intenta donar una aproximació a la visió que tenen els participants del Fòrum, és a dir com interioritzen les propostes, i com interpreten l'existència de un grup d'aquestes característiques. Entre els aspectes més rellevants: 1) un instrument de participació democràtica; 2) un lloc de debat, on s'aportin idees de forma lliure; 3) una alternativa al poder tradicional i als polítics; 4) com un procés de debat que podia donar fruits:

"És un instrument de participació democràtica en el sentit que, com a ciutadana del municipi, penso que és un bon lloc on jo pugui dir tota la meva opinió referent al municipi". (ED1).

"A part de que hi ha poques maneres, (.....) hi ha poques maneres de participació sinó pertany a un grup com una associació de veïns o un club esportiu o cultural però una cosa és que siguis totalment lliure, que no hi hagi cap compromís". (EH2).

El grup és vist com una alternativa a la política tradicional:

"Que no només els polítics han de determinar o han de decidir coses sinó que els ciutadans també podem exercir el nostre dret de participació". (ED1).

Lloc de debat i com a procés de maduració i aprenentatge:

"Debatre amb altres persones que també siguin sensibles en aquest tema (....), és un bon lloc". (ED1)

"És a dir, gent voluntària sense una pressió d'haver de donar uns resultats necessàriament, "has d'anar a fer un informe o has de treure unes conclusions", és un procés, és un procés de debat que podia tenir un fruit o un altre. Un context de debat més o menys compromès perquè hi havia una exigència d'assitir, però que ell mateix havia d'anar donant-se el nivell, la pauta cap on volia anar, em semblava bastant enriquidor, diferent, al menys, del que s'havia fet fins ara i com a diferent que és, experiència que pot aportar de veure les coses d'una altra manera. Tot això, a mí, em sembla molt ric". (EH12)

9.2. Expectatives personals de participació

L'aspecte de les expectatives personals al començament de la constitució del grup, constitueix un element important, ja que al final de l'entrevista es realitza un altre pregunta sobre la valoració de l'experiència. Molts cops, les expectatives generades es van veient defraudades per diversos motius. Diferents aspectes es remarquen en un principi. Entre els més citats: a) la riquesa per la diversitat de persones afavoria uns objectius no massa ambiciosos; b) impulsos per afavorir determinades accions que a nivell municipal no es porten a terme.

“Jo pensava que lo bo d’aquest grup era, precisament la diversitat de les persones que hi podien participar, de que no ens comprometíem a res amb uns objectius massa clars”. (ED1)

“A nivell professional hi havia posat molta expectativa, en el sentit de que pensava, doncs, els polítics van marcant unes directrius, unes línies que els tècnics anem recolzant, però el fet que hi hagi un grup de participació pot afavorir, doncs que determinades accions que no s’estan portant a terme, temes a nivell de sensibilitat ciutadana, coses que de vegades no es tenen massa en compte, jo pensava que això seria possible. (ED1).

10. Dinàmica interna

10.1. Presa de decisions interna

Les decisions que es prenen entre els integrants del grup es prenen de forma consensuada i democràtica. Tal i com es manifesta en les entrevistes, un dels aspectes més valorats entre els membres que formen part del grup, és el referent a la no existència de jerarquies i la possibilitat que aquest fet comporta, paral·lelament amb el fet que, en no tractar-se d’una organització o associació formal, permet que cadascú manifesti les seves idees sense cap tipus de coacció o d’interès partidista. Tot i la no existència de ser un grup sense la pretenció de tenir un lideratge, i del total respecte per totes les opinions, ja des d’un principi es constata que alguns membres del grup -especialment els tècnics- s’encarreguen de les tasques de convocar les reunions, d’organitzar un mínim ordre del dia i d’aportar uns temes de debat de caràcter global. Aquest fet, tanmateix causa malestar a alguns membres participants, com als mateixos tècnics:

“Si, em sap greu en part de que moltes de les propostes que s’han fet, no tan sols jo sinó en aquest cas el (XXX), s’hagin tingut tant en compte”. (ED1)

“Totes les propostes esdevenien, envers, un moment, d’una certa persona deia si interessaven o no. Aleshores, hi havia cops que, per a mi personalment, era bastant difícil agafar quina ideologia i quin motiu motivava tot això”. (EH5)

Per altra banda, el paper de lideratge, exercit per un dels membres participants, també es constatat per a ell mateix com a un cert problema:

“M’hagués agradat ser un de tants del grup i, molt sovint, no he tingut aquesta impressió, que la gent del grup de vegades no m’ha vist així i que això ha fet i penso, a més a més, que les propostes de la gent del grup tothom les ha tingut molt en compte”. (ED1)

“De vegades, comptava massa el parer que teníem en (XXX) i jo i m’hagués agradat que no hagués estat així, personalment”. (ED1)

"En general, penso que si que es tenien en compte però tinc la sensació que després no van arribar enlloc, em penso que si que vaig fer una proposta, però després no es van portar a terme. En principi, era obert a totes les propostes totes les idees però després jo penso que, d'una manera o altra, no sé com dir-ho, no s'anul·laven però quedaven sense cap sortida". (ED7)

"Al principi, amb gent que semblava que tenia unes idees potser, encara que siguem gent molt diferent, però unes idees una mica que podien tenir no un sol criteri, però sí d'una certa cohesió". (ED4)

"Quin enfocament s'havia de donar o quina era prioritària i això es decidia al grup, perquè, com a membre del grup, el que sentís és vinculat al que és la democràcia en aquest sentit, havies de donar suport, potser no era allò concret, potser no s'ha triat aquella que tu havies dit, però a partir del moment en que sortia una proposta, tú recol·laves la proposta i tú hi posaves la teva part sobre aquella proposta que havia sortit". (ED3)

"Sí, precisament un dels aspectes que he trobat en aquestes trobades, és que, precisament, s'escollia molt el que tothom deia i hi havia una tolerància, m'hi sentia bé, sinó no hagués estat tant temps venint". (ED4)

"L'important és que les coses es fagin si algú les troba prou interessants. Però també seria interessant que quan tú proposes una cosa, una idea, encara que sigui pobra d'entrada, les coses s'han d'edificar". (EH2)

"Troba a faltar una mica més de debat, una mica més de llibertat de criticar a l'un i a l'altre sense que això fos motiu d'enfrontament, no". (EH2)

"Si ha tingut en compte les nostres propostes". (ED7)

A pesar de la diferència de criteris quant a la dinàmica interna, es manifesta com a principal aportació l'aspecte de que un grup heterogeni de ciutadans, amb diferent formació, ocupació laboral i interessos puguin convergir en unes temàtiques i ser capaços de portar a fora el debat i les inquietuds que tenen:

"Jo, el que tinc clar que volia aportar (.....) és, precisament, la filosofia base del grup. És a dir, el tema de que aquest grup no havia de tenir, necessàriament, cap adscripció vinculant a cap grup sinó que podia ser perfectament autònom, que la gent es manifestava tal com sentia, tal com vivia i tal com percebia les coses i que no ens havíem d'inquietar més del compte sinó arribàvem a curt termini a determinades conclusions, que tot aniria fluint. Tal i com he dit abans, hi havia moments que el missatge arribava molt bé i la gent l'entenia hi havia moments que la gent s'inquietava, inclòs jo mateix en algun moment deia que havíem de produir alguna cosa perquè sinó sembla que només manegen la perdiu. Però en el fons em mantinc que l'important no és el producte tancat sinó.....el principal producte seria el ser capaços d'extreure fora d'aquest context el debat que teníem, més que conclusions o propostes molt definides". (EH12)

“El que no em sembla tan atractiu és quan es volen organitzar xerrades (.....), jo sé que no hi porto més temps que un altre però em fa l'efecte que és, no sé com dir-ho, les xerrades no haurien de servir perquè l'equip municipal prengués nota del que l'interessa”. (EH2).

“Les propostes es van tenir en compte gaire bé totes. El que passa és que les propostes s'havien d'anar perfilant cada vegada més”. (ED3).

“He dit repetidament que aquest grup és una experiència pilot, innovadora que ella mateixa s'havia d'anar definint i, per tant, potser tampoc s'ha tingut oportunitat de dir que algú ha fet prevaldre determinades propostes o alguna concreta. (EH12).

“La sensació és que hem anat debatent i hem volgut incidir en unes coses molt clares, després hem tornat enrera, algú ha fet aportacions, tampoc he tingut la sensació de dir que les meves propostes han sigut determinants. Hi ha hagut moments que ho han sigut més que altres i la impressió és que no està tancat el tema, és un punt de trobada, un arbre, on tu pots aportar en un moment donat molt, en un altre moment no; on en un moment donat pot estar molt ben acceptat el que tu aportes i en un altre moment no”. (EH12)

10.2. Grau d'organització interna

La freqüència de reunions entre els membres ha sigut d'un cop al mes aproximadament. Vaig poder assistir a la majoria d'elles. Les convocatòries de les reunions les realitzaven els dos tècnics municipals. Dins del grup no s'han establert jerarquies. No obstant, el grau d'intervenció i de propostes varia significativament entre alguns membres.

“Era un grup obert a la participació de l'altra gent i on hi havia la possibilitat de que nosaltres podíem parlar, podíem debatre temes del municipi”. (ED1).

“En el meu cas, pensava que aquest grup en ser heterogeni, en ser molt obert, hi havia molta riquesa”. (ED1).

“Complicat a l'hora de funcionar, però amb molta riquesa per aquest motiu precisament”. (ED1).

Es constata que la obertura del grup composta també els problemes de la incorporació de nous membres. Aquest aspecte tingué com a conseqüència que no s'acceptessin nous membres mentre no s'aclarís l'objectiu del grup, les propostes realitzades, la metodologia per donar-les a conèixer a la resta de la població:

“Cada vegada que fas una reunió és un tornar a començar, la gent no és la mateixa, per tant, ja no és reprèn allà on s'havia deixat, es divaga una mica, es fan moltes hipòtesis. Vas una mica perdut, sempre surten coses noves però bé, tot i així semblava que prou interessant i de totes les que es van convocar a la primera fase, no en vaig fallar cap, era prou interessant com per haver de venir”. (EH2)

11. Objectius del grup:

11.1. Concreció d'objectius

Si bé el Fòrum neix inspirat a partir de la realització d'unes jornades sobre "Ciutat educadora", es detecta des del començament una forta dificultat per a la concreció d'idees. Des d'un principi, es manifesten dos grups: d'una banda, els integrants que volen aprofundir els aspectes relatius a la informació que té lloc al municipi. Tanmateix, entesa la informació en un sentit ampli de participació, transmissió d'informació i de gestió d'aquesta informació (Ràdio local, premsa municipal, butlletí municipal). D'altra banda, un grup que manifesta, com a interès primordial, la necessitat d'impulsar un nou concepte de ciutadania i d'interès ciutadà per al municipi on es viu.

A la segona reunió, en la qual hi participo, cada ciutadà ha exposat els motius sobre el perquè cada membre participa en aquest grup i no en altres associacions ja constituïdes, com les associacions de veïns del municipi, què és el que espera del grup i com veu ell/a la situació del municipi. Per grups temàtics, demano que s'expliquin millor. Cadascuna d'aquestes reflecteix opinions individuals o de més d'un ciutadà:

Com a investigador participant, realitzo un acta de cada sessió. A partir de les diferents aportacions dels membres, aglutino les opinions entorn cinc temàtiques principals:

1) mancances participatives al municipi, 2) civisme i educació ciutadana, 3) mancances de gestió, 4) necessitat de noves formes de participació, i 5) transmissió de la informació.

Primer, es remarquen les mancances participatives dels ciutadans/nes en la gestió, especialment en la presa de decisions municipals. Es remarca una manca d'aprofundiment dels canals tradicionals de participació democràtica existents, com poden ser els Plens Municipals.

Segon, s'emfatitzen aspectes de la manca de civisme en el municipi. L'aparició de graffitis i pintades es veu com una manca de civisme i de responsabilitat ciutadana.

Tercer, i relacionat amb l'anterior, es manifesten dèficits en la gestió d'alguns serveis municipals, com per exemple la carència de neteja o l'abandonament de deixalles en determinats indrets.

Quart, des del punt de vista de l'administració local, es veu la necessitat de buscar noves formes participatives i de descentralitzar els afers municipals. Entre d'altres, s'anomenen les festes municipals i l'elevat grau de centralització i d'organització vertical.

Cinquè, també es fa palesa la necessitat de buscar una identificació del municipi amb el territori en que aquest està ubicat. "Molts habitants van a divertir-se i a fer compres a altres municipis, com Granollers".

Sisè, es constaten importants dèficits en la transmissió de la informació local. Aquests dèficits es manifesten a diferents nivells: a) una deficient distribució del butlletí municipal; b) la manca d'uns continguts que siguin menys instrumentalitzats políticament (institucionals) i més de l'interès general dels ciutadans; c) poca resonància de l'emissora municipal; d) poca informació sobre els perills que comporten els accidents de les indústries químiques instal·lades en el municipi. Aquest punt ve a ser una síntesi dels

altres, es fa referència al paper dels municipis en els aspectes ecològics, participatius i en definitiva, de formació vers un nou concepte de ciutadania. Tanmateix, per fer operatiu el Fòrum, aglutino els temes en tres grans blocs:

- a) Gestió municipal i qualitat dels serveis rebuts pel ciutadà
- b) La participació. Nivell i qualitat de participació
- c) La informació. Els continguts i la difusió (qualitat de serveis percebuda pels usuaris)

"A l'inici vàrem estar molt, molt de temps per apropar una mica, per on anar, quanta gent, amb totes les temàtiques que la gent anava aportant, què és el que els interessava, què és el que volien, justament, treballar, debatre, reflexionar, llavors això va ser molt de temps". (ED4).

"M'agradaria que fós més clar, perquè no tinc la idea massa clara del que hem fet, va quedar tot com molt penjat. M'agradaria que la cosa es puntualitzés més, que diguem que hi hagués una efectivitat, un cert resultat d'alguna manera, que diguéssim "mira, hem fet això" i aquí ha quedat tot com molt dispers". (ED4).

El problema de centrar els objectius es mostra des d'un principi, en manifestar-se diferències sobre les temàtiques sobre la informació ciutadana, la comunicació municipal-ciutadana i la educació:

Informació ciutadana:

"I les altres estem sobrevisquent de la manera que convivim i poca cosa més. Aleshores, era una plataforma de gent que teníem unes idees mínimament clares i fer un comú denominador per anar amb unes inquietuds i traslladar-les a l'ajuntament que, en principi, el meu company i jo vàrem fer tot un planell de Sant Celoni, i es va triar la informació". (EH5).

"Vem fer tota una memòria, quins mitjans, de quina manera, i com es va plantejat, també, de fer un cordó de vianants que unís el que són la població de Les Olives, que és un barri marginal, el centre i l'Avinguda de la Pau. Amb això creiem que, si la gent té un passadís per poder-se moure, per poder parlar al carrer, que és la base, perquè ens entenguem, que és la base per tenir una personalitat amb tota la gent". (EH5)

Comunicació:

"Quan van començar, no pensava que estava centrat en temes de comunicació. Com que vàrem iniciar-ho en unes jornades de municipi educador, jo estic en aquest món, en aquest camp de l'educació, les expectatives, de la manera que vàrem començar, eren una mica doncs això, promoure o moure algun tipus d'història perquè ens havien donat elements com per realitzar alguna cosa. Després, es va concretar més la història de la comunicació com a tema". (ED7).

"Les primeres reunions ja van derivar cap a una cosa més concreta que era la comunicació". (EH2)

L'educació:

"Per a mi, si que estava ben definit. Jo ho tinc bastant clar, l'educació era l'element comú, l'educació de les persones d'una manera àmplia, adults, infants, totes les persones de la societat estant en procés d'educació. Que estudiéssim el tema de comunicació, va ser una decisió del grup. Es va parlar de la necessitat de concretar el debat en determinats aspectes i es va fer un llistat, elaborat pels propis membres del grup, sobre temàtiques que s'entenia valia la pena anar encarant. La primera, la que va semblar al grup, d'una manera consensuada, d'una manera tranquil·lament acordada, va ser la comunicació, la informació, els fluxes d'interacció que hi ha entre la gent. I per això es va estirar aquest fil, entenent que aquest bloc de la comunicació i la informació, incidien en l'educació com a concepte global. Posteriorment, si el grup continuava o hagués continuat, hagués desplegat altres paquets vinculats a l'educació. Perquè els espais de configuració urbanística tenen incidència en l'educació de les persones? perquè les dinàmiques socials, com s'agrupa la gent, entitats, com s'agrupa la gent políticament, té incidència en l'educació de les persones? perquè de la manera com vivim el nostre entorn, la percepció que tenim de l'entorn, també incideix en les persones?. És a dir, educació era un denominador comú, perquè enteníem que valia la pena analitzar-lo, i, posteriorment, desgranàvem àmbits de treball, comunicació va ser el primer àmbit que es va considerar primer". (EH12).

Ambigüitats entre l'educació i la comunicació:

"No era sobre comunicació, era sobre educació i comunicació".(ED6)

Com a conseqüència dels diferents interessos i expectatives sobre la temàtica del grup, apareix també el desengany d'alguns membres. Després d'uns primers mesos de concreció de propostes s'acordà centrar el punt de debat principal en torn a la temàtica de la comunicació. Per poder dur a terme un debat en profunditat s'acordà convidar a un expert en la temàtica. Es cregué que convidar a la Sra. Marta Selva de l'associació "Drag Màgic", podria aportar els elements per centrar el tema i portar-lo a la pràctica en l'àmbit també pràctic. Paral·lelament, altres participants cregueren convenient seguir desenvolupant la idea inicial de fer un acte de caràcter d'animació sociocultural per a dinamitzar el debat entre els ciutadans.

"Tot això va sortir a través de les xerrades del grup. El motiu era la informació "fer uns punts conforme a involucrar la població de Sant Celoni, fent tot un reguitzell d'activitats perquè la gent ens digués què és la informació, per arribar al ciutadà, o digues-li, per personalitzar". (EH5)

"Esperava això A més, el tema de la comunicació es va proposar dins el propi grup, o sigui que em va semblar molt bé perquè". (ED6)

"Havíem proposat fer un acte, una jornada, una jornada de reflexió al carrer, purament comunicativa, a veure la gent que opinava, què pensava. (.....). És una idea, dit sigui de pas, que encara mantenim, que encara volem fer perquè després que això va acabar, unilateralment ens anem trobant, perquè som amics o perquè ens trobem per altres coses, amb gent del grup i sempre pensem que encara podem fer alguna cosa d'aquestes". (ED7)

"Dóna la sensació com difuminat o perdut una mica el temps, a vegades. Tothom, tens aquesta sensació". (DE4).

11.2. Propostes que es realitzen al govern municipal

Les propostes més clares que sorgeixen del grup són les referents a la comunicació local en els àmbits públic i privat. Per a concretar més aquests aspectes es proposa realitzar una enquesta interna per poder determinar el grau de satisfacció de la comunicació local entre els participants del Fòrum, i quines possibles propostes sorgeixen. L'enquesta es realitza en forma de preguntes tancades en els àmbits públic i privat (veue Annexe).

És evident que els mitjans de comunicació moderns i les noves tecnologies de la informació i la comunicació, són un nou instrument de comunicació. Des del sector públic, és a dir, els mitjans de comunicació de les administracions locals, són els ciutadans els que per mitjà dels poders votats democràticament hi han de tenir accés. Aquests mitjans de comunicació no serveixen ni compleixen la seva funció sinó que estan oberts a la participació de tota la comunitat de ciutadans.

Tanmateix, el disposar d'aquests mitjans no és suficient, si no se sap què és el que es vol dir i amb quins continguts. En la recent conferència que va realitzar la professora Marta Selva -la qual feia referència al científic nordamericà Neil Postman- ja s'indicà sobre la importància de l'element dels continguts del missatge. En aquest sentit, es preguntà als components del grup: volem dir realment quelcom?, tenim alguna cosa a dir?

Intentant respondre a aquestes preguntes, considero que les respostes manifesten una voluntat d'aportació d'idees, les quals sintetitzo de la següent manera:

Pel que fa al **Full municipal**, l'aspiració fonamental és que proporcioni una informació més vinculada a la vida política del municipi. Entesa la vida política com les aportacions de projectes, idees i fòrum de debat dels ciutadans, que se sentin com els protagonistes d'aquest procés creatiu.

Referent a **Ràdio Sant Celoni**, la professionalització és un element clau. Tanmateix, una professionalització entesa en el sentit d'una millor i més eficient coordinació amb el sector privat i tenint en compte les mateixes aspiracions manifestades en el Full Municipal, és a dir, les aportacions de projectes i idees dels ciutadans.

Els elements de **difusió gràfica i distribució** són vistos com elements importants de comunicació. L'aspiració a que la informació arribi als ciutadans de forma descentralitzada

i als barris més allunyats del centre - en forma de tanques publicitàries municipals- és un element per enriquir la **participació descentralitzada**.

Tanmateix, perquè totes aquestes aspiracions tinguin un contingut coherent i global amb la vida municipal, cal desenvolupar una **estratègia global** d'informació i comunicació municipal. Com a estratègia global s'entén que el Full Municipal, la Ràdio i la difusió gràfica siguin parts d'un mateix projecte global, formulat amb un llenguatge coherent i amb uns valors democràtics i educatius. Una estratègia d'aquest tipus ha de ser pensada i formulada a mig i llarg termini.

Aquesta estratègia s'hauria d'orientar i adequar a les característiques i a les aspiracions dels ciutadans de Sant Celoni i tenir en compte els elements com la formació i educació cívica dels ciutadans. La creació d'un organisme municipal coordinador -**Àrea de comunicació**- seria un pas clau en aquest sentit.

Des del punt de vista de la **coparticipació ciutadana** en els continguts, aquesta àrea s'hauria de reglamentar amb la participació d'un consell municipal (en el que hi foren presents representants del consell escolar per ex.) que seria un element decisiu pel seu funcionament democràtic.

Les possibles competències d'una **Àrea de comunicació**, sense la pretensió de que aquestes siguin completes, doncs això requereix un estudi exhaustiu al respecte, les he sintetitzat en cinc camps:

- Treball de cara a una coordinació de continguts i estratègia dels diferents elements divulgadors i comunicadors del municipi.
- Coordinació amb el teixit associatiu i el Consell municipal (educació, joventut, participació ciutadana).
- Planificació estratègica de l'educació ciutadana.
- Representació del teixit associatiu.
- Informació directa i ràpida als ciutadans sobre events diversos.

Com a punt indicatiu, caldria fer un estudi de la viabilitat econòmica d'una àrea d'aquestes característiques, així com del nivell de competències amb altres àrees municipals, per tal d'evitar possibles duplicitats i poder oferir un servei eficaç i de qualitat als ciutadans.

11.3. Propostes que es realitzen al sector privat

Parteixo de la premissa que un mitjà de comunicació no pot ser considerat com un mer instrument o objecte manipulable, sinó que en tot moment és a la vegada "un fi en sí mateix". Aquesta afirmació antropològica, inspirada en l'imperatiu ètic kantian, ens introdueix sobre el que hauria de ser la grandesa o misèria del periodisme professional: la consideració moral i educativa sobre la recerca de les fonts d'informació, els continguts dels missatges, els canals utilitzats, l'audiència a la que es dirigeixen aquests missatges i

els efectes que aquests poden tenir. Aquest imperatiu hauria de prevaler damunt les curses pels augments d'audiència, els augments dels ingressos econòmics o la difusió partidista i ideològica. En aquest sentit, adquireixen un paper clau en els mitjans de comunicació. Sobre el significat i la necessitat de replantejar el paper dels missatges polítics i del paper d'aquests en els mitjans de comunicació, el sociòleg Salvador Cardús, en feia recentment al·lusió en afirmar que aquests es converteixen en estratèges de la comunicació (AVUI, 6/3/98).

Si ens centrem en la premsa escrita, aquesta hauria d'aportar, a més a més, uns elements de reflexió que no aporten les grans cadenes televisives. Indro Montanelli, en el seu diagnòstic sobre el paper de la premsa escrita en uns moments en que la televisió ha aconseguit un poder immens, afirma: "El diari hauria de donar al lector el que la televisió no pot donar al telespectador. No la notícia, sinó allò que hi ha darrera".

Tanmateix, també cal tenir en compte qui conforma els missatges dels mitjans de comunicació. En aquest sentit, i des d'una perspectiva del gènere, es reproduïx aquest esquema. Així, l'Associació de Dones Periodistes de Catalunya, apuntava recentment: "Ens interessa saber qui escriu a la premsa? Qui signa les informacions? I les opinions? Quines persones surten habitualment en els mitjans i perquè?".

Referent al periòdic "**El 9 Nou**", si bé té un elevat grau d'acceptació i simpatia, que es tradueix en una lectura regular, es detecta alguna mancança en les informacions relacionades amb el Baix Montseny, en la poca cobertura de temes relacionats amb els municipis d'aquesta comarca i en l'aparició d'algunes informacions publicades sense suficient base i contrastació de les fonts. Possiblement, una potenciació de la corresponsalia subsanaria aquest dèficit.

Pel que fa a la revista "**La Vila**", caldria redefinir el projecte. En primer lloc, en la qüestió informativa i de redacció i, en segon lloc, quant al model de revista que es vol. Considero que aquest és l'aspecte més important. En la redefinició del projecte de la revista, s'hauria de fer un plantejament de professionalitat -amb els recursos amb els quals es compte i amb el que això comporta- i un replantejament de la funció que hauria de tenir el municipi. Caldria definir a quin públic va dirigida, quin tipus de missatge es vol donar i amb quins continguts.

Pel que fa a l'emissora **RKOR**, seria necessari, possiblement, un replanteig més professional i si, a més amés, fos imaginatiu i atractiu, solventaria moltes crítiques.

Finalment, la **difusió gràfica**, si bé hi ha poques possibilitats d'influir-hi, en estar sotmesa a criteris comercials i de consum, caldria preguntar-se, dins del projecte d'educació cívica, de què serveix l'allau indiscriminat de publicitat?. Una campanya ciutadana, a l'estil d'altres municipis europeus, "no vull publicitat a la meva bústia", seria un bon començament per replantejar-se sobre la seva funció.

Tanmateix, des de l'àmbit públic, es podrien regular normativament uns mínims ètics i, en l'àmbit de publicitat d'avents culturals, una coordinació municipal.

11.4. Comunicació externa: relacions amb la ciutadania

Si bé des d'un principi la idea de realitzar sessions obertes a tothom fou la base, aquestes no es portaren a terme per la manca de preparació en la transmissió dels continguts desenvolupats en el grup i per la manca de consens a l'hora de decidir què és realment el que es vol transmetre i com es vol transmetre.

No obstant, en les entrevistes en profunditat, es constata la participació activa i la vinculació de molts membres del grup a altres associacions i col·lectius locals (especialment associacions de veïns, AMPAS i, en menor mesura, a partits polítics), en les quals es comentaren aspectes relatius a les tasques del grup. Tot i que sempre ha existit un interès per vincular a la resta de la ciutadania o per realitzar un acte públic d'informació i motivació, no s'ha dut a terme durant el temps en que s'ha realitzat el seguiment del Fòrum. Les causes radiquen en la necessitat interna d'aclariment i consens d'objectius i en la important inversió de recursos humans que requereix organitzar actes públics.

No s'estableixen relacions amb la resta de les entitats del municipi. No obstant, en les enquestes en profunditat, els membres del grup afirmen tenir vincles amb la resta de les associacions del municipi (associacions veïnals, partits polítics, etc.).

“No, no gaire perquè ha estat bastant tancat. Llavors, hi havia expectatives i amb força de gent que no hi eren dins però que estaven escoltant i esperant “quan fereu alguna cosa?”, i llavors de fet no es va arribar a fer aquesta cosa que hi havia o alguna cosa que hagués de sortir fora. Hi havia hagut expectatives, doncs, perquè n'havíem parlat la pròpia gent del grup i perquè havien sortit algunes informacions en algun diari, perquè la regiduria potser també d'ensenyament”. (DE6).

“No l'ha aportat perquè no ha arribat a aflorar externament, la veritat, la vida d'aquest municipi educador. Més aviat ha sigut el contrari perquè com que no ha aflorat de manera endreçada i organitzada aquest debat, la gent que sabia que existíem ha fet lectures, de vegades, potser equivocades (...). Per tant, jo diria que aquesta fase no ha estat complerta; en aquesta etapa d'aquest grup, no ha transcendir un model de debat com alguns pensàvem que hauria de ser. Penso que la gent voldria que hagués passat. La prova és que hi havia inclòs organitzada una jornada, una sèrie d'actuacions a l'exterior però no vàrem ser capaços d'acabar-ho de materialitzar. Llavors no ha sortit a fora, per tant, no hi ha feed-back d'entrada”. (EH12).

11.5. Comunicació externa: transmissió dels objectius al govern municipal

Des d'un principi, els “tècnics de contacte” informen als regidors del govern municipal. Les aportacions realitzades, així com les entrevistes sobre la comunicació al municipi (*document 1*, març 1998) i la síntesi i interpretació de les entrevistes en profunditat realitzades a la tardor de 1999 (*document 2*, desembre 1999), s'entreguen, a més a més dels membres del grup, a les regidores de Comunicació i d'Educació, i a l'alcalde de Sant Celoni.

Les primeres expectatives de produir propostes i documents només es compleixen en part, amb el tema de comunicació.

“La llàstima és això, que no hem pogut arribar a traslladar un fruit, sigui en forma de propostes sigui en forma de model de funcionament, no hem acabat de cuallar. Però, jo

diria que hem estat oberts a veure com es desencallava aquest tema i mai amb un caràcter coercitiu o de fiscalització. Jo no l'he tinguda mai aquesta impressió". (EH12)

11.6. Relació amb el govern municipal

La relació amb l'equip de govern municipal ha tingut lloc mitjançant els tècnics que participaven en el Fòrum. Tant el paper de l'alcalde de Sant Celoni, com de l'equip de govern es valora positivament per les facilitats que dona. Tanmateix, un aspecte preocupant constitueix els vincles entre el Fòrum i l'existència d'una certa dependència econòmica amb l'ajuntament. Aquesta dependència prové bàsicament, de les tasques (desplaçaments, fotocòpies, redacció del primer informe) i durant els primers mesos en que participa l'investigador extern, es financien des de l'àrea municipal. Aquest vincle es dissolt en obtenir l'investigador una beca d'ajuda per poder realitzar el projecte. Com els **aspectes més problemàtics dels participants** varia molt, se'n constaten els següents: a) L'aspecte del finançament; b) La possible instrumentalització política; c) El control polític.

A) L'aspecte del finançament:

"Era una cosa que havia plantejat varies vegades, el fet que es subvencionés però sense estar clar perquè no és mateix que el grup tingui una proposta i demani una subvenció o el que sigui que sempre tinguéssim aquesta porta oberta, "podem fer? podeu fer perquè hi ha fons que no se sap d'on venen ni qui. A mi no m'agradava aquesta idea de que quedava aquí. Que segur que comptàvem amb els diners però no es demanava ni es destinava". (ED7).

B) La possible instrumentalització política:

"Crec que això li ha servit a l'ajuntament per dir que tenia un grup, que això queda molt bé, un grup educador, perquè jo això ho he sentit a molts. La consellera d'educació, cada vegada que tenia una reunió fora, deia que hi havia un grup educador. I, a més a més, cap regidor es va prendre la molèstia de.....no sé, a part que hi havia en Quim i l'Ester, que eren com un fil conductor però que no. Jo crec sincerament que l'ajuntament, en aquell moment, li convenia tenir això perquè un Granollers ho tenia, un Cardedeu ho tenia i Sant Celoni també quedava bé tenir-ho". (EH5).

En quant a una possible manipulació i instrumentalització:

"Bé, segurament totes dues. Si, jo he estat treballant a l'ajuntament un temps, llavors sé molt bé que hi ha coses que, tècnicament, en un moment determinat sempre poden ser convenients o no però que políticament interessen o no interessen, que es diguin o que no es diguin, que es manifestin fins un cert punt o que no, que es guardin i que ja surtiran quan convingui, en fi, hi ha una instrumentalització política de moltes coses". (DE6).

“Diria que si. Jo crec que el grup aquest, les característiques del grup. Hi havia sempre com una mena de cosa confusa entre el ser un grup independent, sense gaires expectatives, per una banda, i tampoc sense gaires pressions, per una altra. Això, en principi, a ser realment un grup, jo penso que absolutament dependent, encara que fos tàcitament i jo diria que el govern municipal tenia més que, no sé com m’has dit, si aprofitat”. (DE7).

C) El control polític:

“Llavors això, va ser frenat, no va tirar endavant, va ser frenat, doncs per les circumstàncies, això es va aturar, va semblar que si es podia tornar a engegar, tornar a tirar endavant i es va tornar a parar. Jo penso que, com que d’alguna manera hi havia un lligam del grup amb l’ajuntament, doncs es va frenar això perquè no es desbordés, perquè s’havia de donar una imatge determinada des del punt de vista, doncs, d’imatge d’ajuntament en si. Si és un grup independent, que fa qualsevol cosa, l’ajuntament dirà que ho facin o que no, però no perquè estiguin sota la seva institució i, en canvi, doncs, jo penso que no ens han vist tirar endavant”. (ED6).

Com a **aspectes positius** s’assenyalen: a) Seguiment per part del govern municipal; b) Capacitat de rebre les possibles crítiques:

A) Seguiment per part del govern municipal:

“El govern el que ha fet és, d’alguna manera, fer un seguiment, un paral·lel amb una actitud oberta, penso. Es tractava de veure com avançava aquest grup. En un primer moment, potser hi va haver alguna susceptibilitat, semblava que volia ser un lobby. Després, jo crec que es va entendre que no era això sinó que el que volia era fer aportacions enriquidores al debat sobre educació municipal. La posició dels electes, en aquest cas, penso que va estar correcte, d’observació, de facilitar que les coses es poguessin donar i facilitar. No em tingut un retorn sòlid, és evident, no hi ha sigut”. (EH12).

B) Capacitat de rebre les possibles crítiques:

“Amenaça no, amenaça gens. No m’ho imagino. Però, expectativa segur i potser també expectatives en el sentit positiu, expectativa del que es pogués aprofitar. Però també por perquè, doncs, es podrien dir certes coses, potser hem estat crítics no en concret amb l’ajuntament però potser sí”. (ED6).

De cara al futur i a la possible continuació d'un grup ciutadà es proposa:

"Trencar aquesta "oficialitat" volíem desvincular completament de l'ajuntament". (EH5).

"Aquestes reunions a casa d'aquest particular, (...) sembla que les coses siguin molt més fluides." (EH5).

11.7. Aprenentatge personal i valoració

Coincideixen tots els participants en el procés d'aprenentatge que ha suposat la participació en el Fòrum, i en una valoració positiva, encara que al final alguns enquestats es mostrin frustrats pels resultats obtinguts. Les respostes s'han aglutinat entorn a tres nivells:

- a) Valoració de la dinàmica i del mètode; b) Valoració de la resposta municipal;
- c) Propostes de cara al futur.

A) Valoració de la dinàmica i del mètode:

"Jo crec que funciona i jo, personalment, n'he après molt. He après molt, he après que les estructures que hi ha ara, no són vàlides. Les estructures que hi ha ara són obsoletes i s'han de mirar d'una altra manera les problemàtiques, els problemes i les diferents condicionaments socials, no valen les mateixes solucions". (EH5).

"Potser tampoc les vàrem arribar a debatre tant però sí que hi ha coses, ara em seria més difícil concretar, però sí que hi hauria coses que diria que sí, que algú en va aprendre, que els micros estaven engegats i que algú en va aprendre. Jo diria que sí" (EH2).

"Penso que a vegades tinc la impressió de que s'ha manipulat" (ED1)

"Crec, sincerament, que el model és molt interessant i vàlid. El que no he volgut fer en la meua condició doble de funcionari municipal i de membre del grup, que sempre ha sigut un tema complex, el que no voldria és forçar les situacions i si hi ha una certa fatiga, païm-ho tots, pensem-hi, i potser d'aquí a un temps n'aprendrem. Com a model de treball, em sembla molt interessant i no m'importaria continuar amb aquest model, millorant-lo si vols tu (...). Cal tenir paciència quan vols innovar i cal entendre que hi haurà moments més intensos i moments menys intensos però per sobre de tot paciència i ganes d'anar en positiu". (EH12).

B) Valoració de la resposta municipal:

"L'alcalde, a més a més, va tenir una actitud molt oberta en aquell moment i s'oferiria a ser-hi com asi hi havia un cert moviment ciutadà o alguna cosa així, que en aquell moment no es va dir d'aquesta manera, però jo ho vaig interpretar així, hi posava mitjans perquè això tirés endavant". (ED6)

“En un primer moment, jo penso que com una certa amenaça. Després, jo crec que es va entendre quina era la funcionalitat i la prova és que no hi ha hagut mai cap pressió, fins aquí hem arribat, cap pressió política”. (EH12).

C) Propostes de cara al futur:

“Si, si, si, i jo continuaria, el que passa que igual en una altre context. Jo penso que aquest context, aquest marc mig depenent que no queda clar, no em convenç gaire. A mi m'agradaria continuar amb el grup”. (ED7).

“Si, crec que és positiu i tant. Amb algunes condicions, en alguna situació diferent, amb algunes coses diferents, no pròpiament de la gent sinó d'una certa dinàmica que es va crear”. (ED6).

“Quan vàrem agafar el nostre punt, que era la informació, i vàrem fer un treball per desenvolupar aquesta informació, aquesta persona, doncs, per uns ets i uts, per unes coses que arriben o no arriben, o perquè ja tot aquest grup es va acabar, nosaltres no vàrem acabar, es va com acabar. El més greu, el que em sap més greu i dic, sincerament, que m'he sentit com enganyat, com frustrat, que teníem una tasca a fer, la teníem molt clara, de quina manera s'havia de fer, i no s'ha portat a terme. Aleshores, és clar, aquí entren les suspicàcies de sentir-me manipulat per un ajuntament.” (EH5).

“Ara bé, tots hem d'estar molt oberts al missatge que hem de tenir, paciència, capacitat de formar-nos, d'escollar, d'escollar moltíssim, i capacitat de participar activament en contextes on no esperem només que ens toca abocar el que pensem sinó escollar i pair el que pensen els altres. Això, en la nostra cultura costa molt. Tenim una cultura que és encara molt de “jo tinc un parer, jo defenso un sector” i ens costa molt fondre'ns en projectes comuns. (.....). Formalitzar un projecte de ciutat, tots aquests canals de participació consolidar-los, formar a la gent perquè entengui quin és el procés de preparació per entrar en aquestes inèrcies, en aquestes dinàmiques, perquè no estem acostumats en aquests mecanismes”. (EH12).

“Mira, jo crec que hi ha una oportunitat interessant. Jo ho enfocaria en el context d'un marc més ampli. És a dir, en un context de la definició de la participació d'un marc global, no només en matèria d'educació, que pogués ser sectorial, sinó en tots els altres àmbits de discussió i de participació econòmica que hi pogués haver. Hauria de ser la definició d'un mètode de participació i de definició de model de ciutat en tots els àmbits l'educatiu, l'ambiental, l'econòmic, el socio-cultural, etc” (EH12).

“Per tant, per a mí el model seria que es definís en un context més ampli, de la mateixa manera que hi ha una experiència que en aquests moments està fluïnt, el que anomenem d'una manera informal el “fòrum d'entitats de cultura”, de la manera que hi havia el “municipi educador”, (.....), el primer pas seria dir “bé, anem a refondre tot això”, en el context d'un ajuntament en el qual pots obrir canals de participació dels ciutadans,

treballem conjuntament en tots els àmbits temàtics per definir quins han de ser els fòrums, els consells o els grups que debatin sectorialment i definim". (EH12).

"També els contexts on hi ha el punt de trobada global, tot això, i així, d'aquesta manera, és possible que trobem on abocar el fruit de treball de debat de la gent. Si això no es formalitza d'una manera, que la gent sàpiga que hi ha una voluntat manifesta dels electes, del govern, d'obrir portes a una altra manera de participació democràtica, és donar al tema un vot d'elecció, l'alcalde, no només els electes tenen un context, sinó que el ciutadà pot trobar altres enquadres per participar molt activament, si això no s'entén d'aquesta manera, és possible que el "municipi educador" conservi una visió de l'ambient, de grup, de fòrum d'entitats, que la coordinadora d'ONG, que tot això trobi un context molt més sòlid del que tenim ara. Això és el que falta". (EH12).

"Jo n'hi vaig posar moltes d'expectatives però també vaig caure en un error i és que es va barrejar molt sovint l'expectativa professional amb l'expectativa personal de jo com a participant en el grup i del que jo com a professional de l'àrea d'educació pensava "mira, tot això ens pot servir per reflexionar sobre aquest tema de comunicació". (ED1).

12. Estructura d'oportunitat i d'acció política

L'acció política del grup ha sigut minsa. No obstant, les aportacions i les crítiques que es manifesten en un primer moment sobre la informació que es genera en el municipi i la gestió d'aquesta informació, han constituït l'impuls inicial, essent, possiblement, l'element que més repercussió política ha tingut en el municipi.

Encara que no es detecta una relació directa causa-efecte, en el municipi de Sant Celoni des del mes de febrer de 1999, s'ha reestructurat la ràdio municipal, introduint un tipus de gestió més participativa i amb un funcionament sota criteris empresarials, s'està millorant el butlletí municipal amb la introducció d'un apartat reservat al teixit associatiu del municipi i s'ha creat l'àrea de comunicació. A l'entrevista en profunditat amb la nova regidora de comunicació, s'esmenta, no obstant, que aquestes millores ja estaven previstes anteriorment, o que, almenys, ella ja ho havia dissenyat.

En aquest apartat es distingeixen dos aspectes: a) La situació que es percep en els aspectes de comunicació generada per l'equip de govern municipal al començament del grup, i b) els canals d'informació existents en el municipi.

a) La situació que es percep en els aspectes de comunicació generada per l'equip de govern municipal al començament del grup:

"Si, hi havia opinions varies, exacte. La ràdio no funcionava, funcionava però no funcionava. A veure, hi havia un parell de grups que feien un programa que ningú controlava. Ara, l'hem tancada, l'estem arreglant i la tornarem a engegar bé, vull dir, amb una programació, suposo que amb un director, bé, bé. Però ara hem d'establir el canal de la relació entre la gent, les entitats i associacions, com ens fan arribar a nosaltres la informació de les seves activitats per nosaltres poder donar-les. Això és el que no està encara fet". (ERC8).

B) Els canals d'informació existents en el municipi:

"A mi, concretament, a nivell de comunicació, poca perquè ells es deuen trobar per organitzar les seves activitats. El problema és que a nosaltres és establir bé els canals, perquè no ens arriba a l'ajuntament, l'àrea de comunicació, per fer després les publicacions, no tenim els canals bons per a què ens arribi el que fa cada associació, cada entitat. Això és el que hem d'organitzar perquè ara encara no hi és. Ells segurament es troben per parlar del que fan, què organitzen i com, però establir el canal de com ho donarem a conèixer, això encara no hi és". (ERC8).

12.1. Reacció del govern municipal

Una mostra de l'interès i de la visió positiva de l'equip de govern municipal la constitueix el fet que en els primers mesos de funcionament del grup, les despeses que ha ocasionat (desplaçaments, fotocòpies, realització de les actes per part del sociòleg, etc.) han estat cobertes pel govern municipal. A partir de la concessió de la beca d'investigació de la Fundació J.Bofill, les despeses ocasionades per la investigació han sortit del fons destinat per a la investigació.

Des de la seva aparició en el municipi, tant l'alcalde com la regidoria d'educació, s'han mostrat favorables a l'existència del grup. Tanmateix, cal esmentar diferents moments o fases. En un primer moment, ha sigut vist amb un cert recel, motivat per la manca de concreció d'objectius i pel desconeixement mateix de la gènesi del grup.

Per clarificar la meua postura i els objectius del grup, he realitzat una entrevista amb l'alcalde del municipi, Sr. Joan Castaño, clarificant la gènesi i objectius del Fòrum. A partir d'aquesta entrevista, el grup és vist cada cop més com una aportació i enriquiment democràtic. Per a l'anàlisi de la percepció des de l'equip de govern municipal es realitzen dues entrevistes, a la regidora de l'Àrea de Comunicació, Sra. Adela Gener (ERC8), i la segona a la regidora de l'Àrea d'Educació i Sanitat, Sra. Pilar Martí (ERES9).

Entrevista amb la regidora de l'àrea de comunicació:

"Jo vaig llegir el document que havieu fet vosaltres. A mi em va interessar molt, sobretot els resultats. El que sí que em vaig adonar era que realment, a nivell de comunicació aquí a Sant Celoni, calia una bona reestructuració perquè ja ho havia vist perquè clar, hi havia només el butlletí, l'emissora no funcionava, llavors la gent del carrer d'alguna manera es queixava que no li arribava la informació del que es feia, jo no sabia què es feia d'una àrea a l'altra. Jo vaig pensar que s'havia d'organitzar aquell nivell de comunicació. Tampoc ho conec, jo no hi era llavors, saps?, jo no conec profundament el treball, només vaig llegir el document". (ERC8).

Entrevista amb la regidora de l'Àrea de Educació i Sanitat:

“Jo l'acció la considero important perquè potser és la primera vegada que un grup de ciutadans de diverses procedències i de diversos ambients o àmbits s'han proposat ajuntar-se per tal de tirar endavant el projecte de “Municipi educador” cosa que, per exemple, costa molt reunir la gent de diversos àmbits. Crec que ha sigut un èxit, en el primer pas, ha sigut un èxit”. (ERES9).

“Crec que ens hem aturat perquè la gent que està en aquest grup és gent que està compromesa en altres coses, està compromesa en la societat civil, ja fa coses per la societat civil, està en qüestions polítiques, o qüestions de veïns, o qüestions culturals, (...). Però al mateix temps, el que ha fet és que tantes, tantes coses, potser no les han pogut assolir o assumir i han hagut d'aparcir-ne alguna. Potser per això s'ha anat apagant aquest grup”. (ERES9).

12.2. Aportacions i canvis que s'han produït a les Àrees

Es difícil de constatar les aportacions -o reconegudes explícitament per les regidores- sobre canvis concrets en les seves respectives àrees. El que sí es pot constatar, és la creació a començament de l'any 1999 de l'Àrea de Comunicació. Els objectius d'aquesta àrea són els de racionalitzar, obrir i fer més participatius els instruments de comunicació municipals: la radio i el butlletí. No obstant, -tal i com afirma la regidora-, la creació d'aquesta nova àrea no es deu a les aportacions i impulsos del Fòrum, sinó que era un projecte pensat des de llarg, i que l'any 1999 ha sigut el propici per diversos motius.

No es possible establir una relació causa - efecte sobre els canvis produïts en les àrees. Tanmateix, les respostes de les regidores s'han agrupat entorn a dues variacions: a) Des d'un punt de vista crític enfront a la manca de propostes concretes i a una manca de concreció del Fòrum; b) Referent als projectes nous i als canvis que s'estan produint en la respectiva àrea.

A) Des d'un punt de vista crític enfront a la manca de propostes concretes i a una manca de concreció del Fòrum:

“Propostes concretes no n'han fet. Jo crec que s'ha divagat molt sobre coses però potser ha faltat un fil orientador, algú que portés una mica el “mando”, el timó, cap on volem anar?, què volem fer com a grup?, què volem proposar a l'ajuntament?. Jo crec que ha faltat. A nivell polític no ens hi podem implicar perquè hagués semblat una intrusió política, manipulació política, però ha faltat un líder en aquest grup. Es divagava molt. Jo, pel que sabia i pel que veia a les actes, es divagava molt, tothom tirava trets cap aquí i cap allà. No es puntualitzava.” (ERC9).

“El que si hi havia, doncs, en principi, a nivell municipal, hi havia pressupostat, doncs, si ells tenien alguna idea sobre alguna cosa sobre comunicació, sobre algun tipus de cosa. Inclòs vàrem arribar a pensar que aquest grup podia tirar endavant i podia fer

unes demandes i, a partir d'aquí, doncs, l'ajuntament les tiraria endavant, Però és que no, no hi ha hagut demandes concretes, no han dit "volem fer això", no s'han posat coses sobre la taula, s'han posat però, al final, s'han tornat a barrejar totes, no ha sortit una carta sola, no ha sortit res". (ERC9).

B) Referent als projectes nous i els canvis que s'estan produint en la respectiva Àrea:

"Primer, no es farà un butlletí així com un full informatiu sinó que serà un butlletí més tipus revista, sortirà mensualment, serà més de contingut; es donarà cabuda, es donarà un espai als altres grups municipals i a totes les entitats que vulguin aportar-hi informació del que estan fent, a part de la dinàmica normal de l'ajuntament. Llavors, amb això, el que no tenim, segurament, serà la immediatesa de la informació que la donaríem amb la ràdio. Per exemple, un cap de setmana com avui, tot el que es faci avui en el municipi, el que farem serà que la ràdio sigui com molt àgil i vagi dient, m'entens? Llavors, aquest lloc on posar la informació aquesta, que la gent pugui anar clavant; posarem una WEB a l'ajuntament on hi hagi també que tú et puguis connectar per veure què fan avui a Sant Celoni i, sobretot, establir molt bé canals de comunicació interna entre les àrees". (ERC8).

"Entre les àrees i de l'àrea de comunicació que, d'alguna manera, serà qui recollirà tota la informació de les àrees i l'àrea de comunicació serà qui la traslladarà després a la ciutadania. Buscarà les millors maneres de fer-ho, evidentment, jo t'estic dient butlletí, emissora, possiblement, després, més endavant, farem un projecte per a la televisió, i ara t'estic dient una WEB". (ERC8).

"Vaig començar a fer reunions amb els caps d'àrea, que això no es feia. Llavors el que vaig fer va ser una reunió, ja n'he fet una i ara en farem una altra. Com veien ells que són els que tenen la relació directa amb els seus tècnics i, a la vegada, els tècnics recullen la inquietud també de la gent del poble, de les entitats i de les associacions, a veure ells com veien que ho podíem organitzar, què necessitàvem des de les diferents àrees a nivell de comunicació. I això és el que m'ha servit una mica per començar, ens hem d'estructurar molt bé la comunicació interna de l'ajuntament, que la comunicació interna sigui la base per després veure els mitjans de comunicació que tenim, el butlletí, la ràdio. Per exemple, no tenim, llocs on dipositar la informació que generen les entitats. Tots aquest cartells que veus aquí clavats, coses tan bàsiques com aquesta, no tenim punts en el municipi on posar aquest tipus d'informació. Llavors, els anem posant pels carrers. Doncs, el primer que farem serà posar uns "pirulís" d'aquests per dipositar, perquè totes les entitats sàpiguin que tenen un espai on posar-ho. Replantar-nos el butlletí". (ERC8).

12.3. Canals de comunicació regidoria-grup

La comunicació entre la regidoria i el grup ha tingut lloc per mitjança dels “tècnics de contacte”. Per part dels regidors, aquests han tingut contacte sobre la temàtica del grup amb altres entitats ciutadanes:

“Pels tècnics, o algun regidor sobretot a les associacions de veïns, hi ha un regidor que és el que s’ocupa de barris i aquest sí que té contacte amb l’associació de veïns i llavors sí que ens ha arribat. Però estem parlant de comunicació i llavors el que a mí em preocupa és establir bé els canals per després poder donar-ho escrit, o per la ràdio o si després fem una tele”. (ERC8).

“Per l’Ester Prat, que estava com a tècnica també i una mica per la coordinadora i bé, a més de l’Ester, jo veia que no tiràvem endavant”. (ERES9).

12.4. Valoració personal des de la regidoria

Per la valoració d’aquest aspecte s’han realitzat entrevistes a les regidores de les dos regidories vinculades amb la temàtica del grup: Educació i Sanitat, i Comunicació.

“Ho vaig percebre com un enriquiment, com un enriquiment per a l’àrea i per al poble. Jo ho vaig percebre, si ja dic per a mí va ser un èxit ajuntar aquesta gent, va ser un èxit, i en cap moment ho vaig percebre com una crítica al govern municipal”. (ERC9).

“L’altre dia en parlàvem de les “cartes de serveis”, eren grups de treball, sobretot per millorar l’atenció ciutadana, per millorar la qualitat dels serveis dels ajuntaments, des de cada una de les àrees, va ser molt interessant. Millorar tot el que és la qualitat de cada un dels serveis, com s’està fent a nivell intern i després com s’està donant al ciutadà, això em sembla molt interessant. I el fet d’establir grups de treball, em sembla bàsic per replantejar, per reflexionar, perquè això, d’alguna manera, es tradueix després en la qualitat, tant pel com es fa la feina des de dintre com pel com es dona després. L’ajuntament ha d’impulsar realment que això es dongui, ha de facilitar als seus tècnics que puguin tenir aquestes plataformes de debat i de reflexió”. (ERC8).

“Penso que les expectatives eren molt bones, jo estava contenta perquè la gent era molt diversa però la veritat és que ha quedat com una mica desencisada de veure que no hi havia propostes concretes i la percepció que jo tinc és de que s’ha aturat, s’ha encallat per algun lloc i no hi ha sortida, en principi”. (ERC9).

“Penso que no només políticament o sigui a nivell de poble, és molt bo que surtin iniciatives, surti gent diversa i que, encara que no siguin afins al signe polític que hi hagi en aquell moment, és bo per a la societat civil fer propostes concretes al govern municipal i, per tant, jo tornaria apostar”. (ERC9).

8. Conclusions

Les conclusions queden reflectides de forma detallada segons els aspectes de la investigació en els punts anteriorment esmentats (a partir del punt 7.1, *dinàmica interna i motius de participació*). No obstant, considero necessari analitzar si s'han complert i en quina mesura es poden corroborar les tres hipòtesis desenvolupades a l'inici del projecte.

Pel que fa a la hipòtesi primera, el Fòrum de discussió de Sant Celoni, tot i constatant les mancances organitzatives esmentades en els punts anteriors, ha constituït un exemple de producció i de generador de propostes veïnals, destinades a dinamitzar i optimitzar els serveis de comunicació del municipi. Si bé aquestes propostes no s'han concretat en alguns aspectes -com per exemple, l'educació cívica-, si que han fet aflorar aspectes de la comunicació i de la informació que resultaven insuficients o deficitaris per als ciutadans. Des del govern municipal, encara que no es pot establir una relació directa, el mes de març de 1999 s'aprova la creació a Sant Celoni de l'àrea de comunicació, àrea que centra les seves tasques en la millora de la gestió, optimització del recursos i professionalització de l'emissora local. Igualment, s'obre a la participació de les associacions del municipi el butlletí municipal i en un futur s'estudia la creació d'una televisió local.

La hipòtesi segona només queda corroborada en part, en la mesura que el Fòrum de debat de Sant Celoni ha constituït un intent en el qual l'aportació de noves metodologies per vincular les propostes realitzades als poders locals ha tingut lloc només en part, ja que no s'han creat o desenvolupat suficients nous canals per poder desenvolupar noves metodologies. Si bé sempre s'ha tingut com a objectiu exterioritzar les discussions del Fòrum, i explicar a la resta de la ciutadania les inquietuts dels participants en quant a la necessitat de un replantejament d'una nova cultura política municipal, aquest aspecte ha sigut molt difícil de portar a terme. Entre les causes d'aquests mancances ha sigut la manca de consens en alguns temes, quina era la metodologia més adequada per assolir els objectius proposats, i la pròpia capacitat organitzativa del participants, ja que al tenir altres obligacions laborals i familiars, les reunions acostumbraven a ser cada tres o quatre setmanes.

Al igual que a Sant Celoni, els canals i les formes d'incorporar les propostes de ciutadans no organitzats o que volen fer aportacions fora dels àmbits tradicionals de participació (partits polítics o Consells municipals) encara són incipients en la majoria de municipis, i es necessari l'estudi de noves metodologies participatives.

Igualment, la hipòtesi tercera també s'ha corroborat en part. La formació de fòrums de debats, com el Fòrum de debat de Sant Celoni, si bé ha constituït un element innovador de democràcia local, i d'aprenentatge de la participació cívica de un grup heterogeni de ciutadans, no ha aportat els instruments suficients per vincular ciutadans que normalment no participen activament, doncs la majoria dels integrants del Fòrum ja són o han sigut membres d'altres associacions cíviques. Possiblement, en tractar-se d'una experiència i forma d'aportació nova, encara hi manca el desenvolupament de tècniques més adequades i de formes de relacionar-se entre la ciutadania, i d'establir canals per aportar les conclusions del Fòrum a l'equip de govern municipal. Tanmateix, alguns dels membres participants han estat vinculats a partits polítics i a altres associacions, i han manifestat explícitament la voluntat de seguir reunint-se i exterioritzar les seves reflexions polítiques al marge dels partits tradicionals.

Finalment, cal esmentar l'ultima fase del projecte, en la que es convocarà (segona quinzena de desembre) a tots els membres participants en el Fòrum i es presentarà aquest informe, així com la transcripció de les entrevistes realitzades en profunditat. L'objectiu d'aquesta trobada és l'anàlisi en comú sobre les mancances, els errors, i les possibilitats de cara al futur del grup

14. Bibliografia

AJUNTAMENT DE BARCELONA. (1988). Democracia local:descentralización del Estado, Políticas Económico Sociales en la ciudad y Participación Popular.

BÁRCENA, Fernando (1997). El oficio de la ciudadanía. Introducción a la educación política. Barcelona: Paidós.

CIFA. Revista de serveis personals locals. Número monogràfic Democràcia, participació i serveis personals. Setembre 1997.

CONGRESO EUROPEO DE BIENESTAR SOCIAL (1991). "La ciudad y sus gentes". A: Las ciudades y las políticas sociales en Europa.

ENRIQUE ALONSO, Luis (1998). "Redes de ciudadanía, ¿para qué?. El nuevo asociacionismo y el estado del Bienestar". A: TEMAS, núm 39. pp 24-30.

FONT BORRAS, Nuria (1988). Democràcia i participació ciutadana: algunes experiències innovadores. Barcelona: Jaume Bofill.

GIROUX, H. (1990). Los profesores como intelectuales. Barcelona: Paidós-MEC.

HEITMEYER, Wilhelm; JACOBI, Juliane (Hrsg.) (1991). Politische Sozialisation und Individualisierung. Perspektiven und Chancen politischer Bildung. München: Juventa.

IEAL-INAP. (1986). Descentralización y participación ciudadana". Madrid.

MERINO, Angel (1997). "Democràcia i participació: una visió des de l'Àmbit local. A: CIFA. Barcelona. pp. 18-28.

Mitarbeiten. Informationen der Stiftung Mitarbeit.

PPU (1988). Estado y Ciudad. Barcelona.

PUIGDELLÍVOL, i (1993). Programación de aula y educación curricular. Barcelona: Graó.

RIVAS, M (1996). "El tiempo escolar", Organización y gestión educativa. Núm 2.

SARRAMONA, J. (1990). Tecnología educativa. Una valoración crítica. Barcelona: CEAC.

VILLASANTE, Tomás R. (1984). Comunidades locales. Análisis, movimientos sociales y alternativas. Madrid: Instituto Estudios Administración Local.

ANNEXE I

La primera enquesta es realitza durant la primera quinzena del mes de febrer de 1998, entre els components del *Grup*. L'enquesta té com a objectiu realitzar una aproximació sobre les seves preferències, inquietuts i propostes, centrada en el tema de comunicació i informació en el municipi. Tanmateix quan es parla de comunicació i informació, el debat entre els membres del grup no es centra en la informació generada per les instàncies del govern municipal, sinó també en la informació generada pel l'àmbit privat, es a dir els diaris i butlletins comarcals que es llegeixen a Sant Celoni.

Per aquest motiu, la enquesta es realitza a dos nivells: d'una banda, des de la perspectiva del sector públic i, de l'altra, des de la perspectiva del sector privat. Per obtenir aquesta informació, es realitzen tres preguntes:

- 1) Com m'agradarien el contingut i el tractament de la informació?,
- 2) Què no m'agrada?
- 3) Què es pot fer per millorar?.

Aquestes preguntes es realitzen a la vegada en tres aspectes concrets:

Des del sector públic, l'enquesta es centra en els canals d'informació a nivell municipal. A partir dels estudis realitzats sobre els serveis personals locals, a l'enquesta s'intenten establir, des de la perspectiva dels usuaris, les discrepàncies que apareixen entre el què els usuaris esperen i el què els gestors creuen que esperen.

L'enquesta comprèn quatre camps temàtics sobre la informació: el primer es refereix a la informació escrita, el segon a la informació radiofònica, el tercer a la informació gràfica i el darrer, a la distribució d'aquesta informació.

Pel que fa a la informació escrita, es pregunta sobre el "*Full d'Informació Municipal*". L'emissora municipal Ràdio Sant Celoni constitueix el bloc referent a la informació radiofònica. Els elements d'informació al ciutadà, com poden ser cartells, notes informatives o avisos distribuïts entre la població, constitueixen la pregunta sobre la informació gràfica. Finalment, els elements logístics, com ara la distribució del Full d'Informació o els llocs d'ubicació de la informació, constitueixen l'última pregunta.

Des de la **perspectiva del sector privat**, l'enquesta comprèn els mateixos quatre camps temàtics sobre la informació: la informació escrita, la informació radiofònica, la informació gràfica i la distribució d'aquesta informació.

Pel que fa a la informació escrita, s'anomenen la revista "*La Vila*" i el diari d'informació comarcal "*El 9 Nou*". La informació radiofònica es centra a la pregunta sobre l'emissora RKOR. Elements de publicitat, com la qualitat, la quantitat o els avisos distribuïts entre la població, constitueixen la pregunta sobre la informació gràfica. Els elements logístics, com la distribució de la publicitat, constitueixen l'última pregunta.

Es reben 8 enquestes. Encara que és anònima, alguns dels participants signen amb el seu nom. Una enquesta porta el segell de l'"Associació de Veïns Barri Sant Ponç" de St. Celoni.

Resultat de l'enquesta realitzada dins del projecte *Municipi Educador* durant la primera quinzena del mes de febrer de 1998, entre els components del *Grup*.

DES DE LA PERSPECTIVA DEL SECTOR PÚBLIC

Referit al Full d'Informació Municipal

1. Com m'agradarien el tractament i el contingut de la informació

- Que incorporés aportacions de parer: oposició, govern, persones, entitats
- Que el tractament fós equilibrat, transparent
- Que aportés informació sintètica però àmplia dels acords dels òrgans de govern i del debat que es genera als plens
- Projectes
- Informació dels plens
- Més incorporació de l'actualitat municipal general
- Espai d'opinió, grups i individus

2. Què no m'agrada

- La informació és, de vegades, molt limitada i poc interessant
- La composició: embolicada, barroca, no convida a llegir
- És massa "òrgan oficial" del govern, massa "triomfalista"
- Poca objectivitat. Pocs temes d'interès
- La manca d'articles de discussió, debat i denúncia
- El contingut no s'ajusta a les necessitats de la gent
- Molta gent, sobretot dels afores, no el rep
- Sovint els que es reparteixen queden al carrer
- Les notícies, sovint, són pesades

3. Què es pot fer per millorar

- S'hauria d'informar de tot i, en la mesura del que es pogui, que sigui ben real i no tendencios
- Cal un replanteig total d'un projecte global d'informació i comunicació municipal
- Ser més creativa
- Comptar amb més col.laboracions
- Preocupar-se més dels problemes dels barris
- Millorar la distribució
- Participar-hi amb més asiduitat
- Crear un departament d'informació que coordini i estructur
- Que sigui accessible a la participació ciutadana (Consell municipal)
- Donar-li contingut

Referit a Ràdio Sant Celoni

1. Com m'agradarien el contingut i el tractament de la informació

- Cal estructurar-la i a partir d'aquí donar-li continguts. Només es pot plantejar a partir d'uns mínims que ara no té
- Mes professional, creatiu i original
- Que tinguessin més pressupost
- Que fos un servei. Acompanyar-ho amb més publicitat puntual

2. Què no m'agrada

- No es coneix la programació, ni si funciona amb regularitat o no, etc.
- Esta abandonat
- Millorar la publicitat
- Só dolent
- No donen qualitat

3. Què es pot fer per millorar

- Cal un replanteig pràcticament total de un projecte global d'informació i comunicació municipal
- Colocar un professional que porti l'emissora
- Cercar persones que demostrin interès en les diferents arees
- Caldria fer un programa del que es fara durant el mes que sortirà el full d'informació o "La Vila"
- Organitzar-la

Referit als elements de difusió gràfica

1. Com m'agradaria el contingut, i el tractament de l'informació

- Sembla que manca informació d'alguns aspectes, tot i que n'hi ha força. El més important és que arribi a tothom
- Claretat de la procedència
- Diversitat de models limitada i organitzada segons tipologia de la informació
- Que hi haguesin unes tanques publicitaries
- Centralitzada en el "full" o en un únic lloc que ho englobi tot

2. Què no m'agrada

- Excesiva heterogeneitat
- No es diferencia de la publicitat comercial
- Que no arriba amb prou antel.lació la informació a vegades te'n assabentes quan ja ha passat, p.ex. la informació cultural
- No arriba a tothom

3. Què es pot fer per millorar

- Cal un replanteig pràcticament total, en el marc d'un projecte global d'informació i comunicació municipal
- Més personal
- Pocs i ben fets i col.locats
- Crear un departament d'informació que coordini i estructurï aquesta
- Que sigui accessible a la participació ciutadana (Consell municipal)

Referit a la distribució

1. Com m'agradaria el contingut, i el tractament de l'informació

- Està bé que es deixin exemplars al quiosc, botigues
- Que realment arribi als ciutadans
- Elements innovadors: panels electrònics p.ex.
- Millorar punts de col.locació
- Les tanques publicitàries que hi fossin a tots els barris
- Llocs preparats, bústia, local social, portals

2. Què no m'agrada

- Cartells enganxats a les parets, "bustiades", apilonades
- L'allau indiscriminadament en la distribució
- Estan molt centralitzades i n'hi han poques
- No hi han llocs

3. Què es pot fer per millorar

- Cal un replanteig pràcticament total, en el marc d'un projecte global d'informació i comunicació municipal
- Preparar llocs adients
- Crear un departament d'informació que coordini i estructurï aquesta
- Que sigui accessible a la participació ciutadana (Consell Municipal)

DES DE LA PERSPECTIVA DEL SECTOR PRIVAT

Referit al Full la revista "La Vila" i al diari "El 9 Nou"

1. Com m'agradaria el contingut, tractament de la informació

Referit al "El 9 Nou"

- Escàs interès pel Baix Montseny
- Informació cultural interessant
- Alguns temes resulten poc fiables
- Força interessant

Referit a "La Vila"

- La Vila: que incentivès al debat
- La Vila: tipus de "revista" amb articles d'interès, però hi ha poca diversitat. No arriba prou informació. Caldria ampliar-ho
- La Vila: ja m'agrada. Queda petita
- La Vila: minsa qualitat de redacció i tractament

2. Què no m'agrada

Referit al "El 9 Nou"

- Tenen falles de dades
- Tracte notícies amb "morbo"
- El 9 Nou i La Vila: no cobreix tot el poble
- Poca informació local
- Major acostament al Baix Montseny

Referit a "La Vila"

- Que incentivès al debat
- Poca qualitat
- Arriba molt tard sobretot als afores
- Tendenciosa. Molt preparada
- Informa del que l'interessa
- Manca d'articles de discussió, debat i denúncia
- Manca de seguiment sobre temes de certa importància

3. Què es pot fer per millorar

Referit al "El 9 Nou"

- Potenciar les corresponsalies
- 6 anys es una garantia per ajudar-lo a millorar

Referit a "La Vila"

- Replanteig a fons del model
- Posar professionals ben informats
- Fer-le popular i d'interès
- Participar-hi amb articles

Referit a la RKOR

1. Com m'agradarien el contingut i el tractament de la informació

- Original i creativa

2. Què no m'agrada?

- Que es aburrida i no té ressó

3. Què es pot fer per millorar?

- Posar-hi imaginació i debatre-ho ells mateixos

Referit als elements de difusió gràfica

1. Com m'agradaria el contingut, i el tractament de l'informació

- La informació cal que sigui real, diversa i pluralista que tingui utilitat
- Caldria coordinar-la i recollir-la de forma més coordinada
- Llocs per penjar-ho. Que arribés a tothom
- Centre molt ben equipat

2. Què no m'agrada

- Es molt convenient que arribi amb la suficient antel·lació. Els actes culturals sovint te'n enteres quan ja han passat
- Algunes coses caldria informar-les conjuntament amb altres
- Allau indiscriminat en la quantitat
- Minsa qualitat gràfica
- Es fa malbé molt paper
- Embruta
- Solament al centre de la ciutat posen cartell al carrer

3. Què es pot fer per millorar

- Tindre lloc per penjar-ho
- Orientacions a les empreses sobre la importància de la qualitat en la publicitat per sobre de la quantitat
- Caldria panell d'informació als barris. Manca de llocs per posar cartells

Referit a la distribució

1. Com m'agradaria el contingut, i el tractament de l'informació

- Trobo bé que estigui a les botigues, "La Vila"
- Que el repartiment que es fa de qualsevol informació interessant que s'entri a les cases
- La privada ja busca les seves solucions

2. Què no m'agrada

- Mala distribució

3. Què es pot fer per millorar

- Regulació de la distribució a partir d'una ordenança municipal que permeti endreçar el descontrol
- Panel d'informació
- Relacionar-se ells mateixos
- Considerem que sobre la oferta privada, no tenim gaires possibilitats d'influir.
- Constatem per altre banda, que hi ha certa inquietut, algunes iniciatives noves ("Quatre ratlles") però, poc professionals i que en tot cas responen a interessos particulars o de grups reduïts

ANNEXE II

Enquestes semiestructurades en profunditat realitzades a 13 membres participants en el Fòrum, durant el mes de setembre i octubre de 1999. Les entrevistes estan estructurades entorn a tres eixos: a) motius per la participació en un grup informal; b) objectius proposats i assolits; c) l'àmbit de l'acció política

Enquestes semiestructurades en profunditat realitzades a les regidores de l'àrea de l'Educació i de l'àrea de la Comunicació de Sant Celoni, durant el mes de setembre i octubre de 1999. Les entrevistes estan estructurades entorn a tres eixos: a) Com es percep aquest tipus d'iniciatives des de les instàncies del govern municipal; b) La recepció de les propostes del grup; c) Les conseqüències pràctiques o canvis de l'estructura de l'àrea que s'han pres.